פתרון הבחינה

בעברית א

חורף תשע"ז, 2017, שאלונים: 11107, 210

מוגש ע"י צוות המורים של "יואל גבע"

<u>הערות</u>:

1. התשובות המוצגות כאן הן בגדר הצעה לפתרון השאלון.

2. תיתכנה תשובות נוספות, שאינן מוזכרות כאן, לחלק מהשאלות.

למידע על **פסיכומטרי** ביואל גבע ←

הזדמנות לעתודה יש פעם בחיים.
אל תתפשר עליה.

GEVA.CO.IL | 1-800-20-40-60

יואל גבע
לא מתפשרים.

מדינת ישראל
משרד החינוך

סוג הבחינה: א. בגרות לבתי ספר על־יסודיים
ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים
מועד הבחינה: חורף תשע"ז, 2017
מספר השאלון: 210,011107

עברית: הבנה, הבעה ולשון

שאלון א'

יחידת לימוד אחת

הוראות לנבחן

א. <u>משך הבחינה</u>: שעתיים וחצי.

ב. <u>מבנה השאלון ומפתח ההערכה</u>: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון	— הבנה והבעה	— 50	נקודות
פרק שני	— אוצר המילים והמשמעים; שם המספר ומילות היחס	— 26	נקודות
פרק שלישי	— תחביר ומערכת הצורות	— 24	נקודות
סה"כ	—	100	נקודות

ג. <u>חומר עזר מותר בשימוש</u>: אין.

ד. <u>הוראות מיוחדות</u>:

(1) יש לענות על <u>כל</u> השאלות **בגוף השאלון**, לפי ההוראות.

(2) לכתיבת <u>טיוטה</u> אפשר להשתמש בעמודים האחרונים (24-25) של השאלון.

(3) הקפד על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

למידע על **פסיכומטרי** ביואל גבע ←

הזדמנות לעתודה יש פעם בחיים.
אל תתפשר עליה.

קרא את הטקסטים 1-2 שלפניך, וענה על השאלות שאחריהם.

טקסט 1

כשאת כותבת סמיילי, למה את מתכוונת?

(מעובד על פי שוויד, ל' [2 בנובמבר 2015]. כשאת כותבת סמיילי, למה את מתכוונת? **אלכסון**, כתב עת דיגיטלי בתחומי המדע, הפילוסופיה, התרבות והאמנות. אוחזר מ־ alaxon.co.il)

בעולם המודרני נדמה שנוצרה אפשרות להתבטא ללא מילים, באמצעות סמלים מצוירים המכונים אֶמוֹג'י.

המילה אמוג'י (emoji) מקורה בשפה היפנית, והיא הלחם של שתי מילים: e — תמונה או ציור, moji — דמות. האמוג'י הוא אמצעי ביטוי גרפי ומשתמשים בו בתקשורת מקוונת, בעיקר בשירותים שנועדו לשליחת הודעות מיָדיות (כמו "וואטסאפ"). בשנים האחרונות אנחנו עדים לשימוש הולך וגובר בשירותים כאלה, וכך גם לשימוש באמוג'י הבא להחליף מילים בסמלים. שימוש זה באמוג'י חוסך זמן, והוא אף נהפך למעין שפה כלל־עולמית משום שהוא יכול לגשר בין אנשים שאינם דוברים את אותה השפה.

האמוג'י, המשמש אמצעי ביטוי חלופי, הביא אותי לערוך ניסוי. מטרתי הייתה לנסות לתרגם טקסט של הוגה דעות סיני מסינית לשפת האמוג'י. ההנחה הראשונית שלי הייתה שהמשימה תהיה קלה משום ששפת האמוג'י היא למעשה המרה של השפה הכתובה לסמלים, ומשום שאני בקיא בשפת האמוג'י. אולם עם הזמן גיליתי שלאמוג'י יש מגבלות של שפה.

מבחר סמלי אמוג'י

(אוחזר מאתר המרשתת stephanicorefice.net)

لا تكتب في هذه المنطقة لא לכתוב באזור זה

הזדמנות לעתודה יש פעם בחיים.
אל תתפשר עליה.

למידע על פסיכומטרי ביואל גבע ←

GEVA.CO.IL | 1-800-20-40-60

יואל גבע
לא מתפשרים.

בלוח האמוג'י הסטנדרטי יש 825 סימנים, ואף על פי כן יש מושגים שאינם מיוצגים בו. לדוגמה, כשניסיתי לתרגם את המושג הנפוץ ביותר בהגות הסינית — "דאו" (דרך), נתקלתי בבעיה, שכן אין אמוג'י שמזכיר את משמעות המילה "דרך" במובָנָה בהגות הסינית. לפיכך הלכתי ובחרתי טקסט אחר, אף הוא כתוב בסינית, שבו מרבית הדימויים לקוחים מעולם הטבע והחי. מצאתי כי מושגים מתחומים אלה מיוצגים במלואם בשפת האמוג'י.

אף על פי שכל אדם עלול לפרש בדרך שלו טקסט הכתוב בשפת האמוג'י, אין שוני אמִתי בין מילים לסמלים, שכן אלה בסך הכול שתי דרכים מקובלות להביע משמעות. ייצוג של העולם באמצעות סמלים נעשה כבר בעת העתיקה. מראשית התפתחות השפה השתמש האדם בציורים כדי לייצג קווי נוף, בעלי חיים ועוד. בה בעת אפשר לטעון כי השימוש באמוג'י מעיד לא רק על חיקוי של העולם הקדמון אלא גם על התקדמות מסוימת בתקשורת: ראשית, האמוג'י הוא כלל־עולמי, ועל כן הוא מגשר בין דוברי שפות שונות זו מזו; שנית, האמוג'י מציג את הדבר עצמו, בניגוד למילה שהיא ייצוג שְפָתִי, ובלעדי המשמעות שנלווית אליה היא חסרת כל ערך. שפת האמוג'י, על אף היותה מוגבלת, מצליחה להביע משמעות, והיא עושה זאת לפעמים טוב יותר מן המילים שהיא מחליפה.

לנוכח המגמה ההולכת וגוברת של השימוש באמוג'י במקום במילים, באוקטובר 2014 הוסיפה חברת מייקרוסופט למנוע החיפוש שלה "בינג" (Bing) תמיכה בחיפוש באמוג'י. כלומר, אפשר להקליד בשורת החיפוש סמל כלשהו, או צירוף של סמלים מלוח האמוג'י, ולקבל תוצאה מתאימה. אולם מנוע החיפוש הזה עדיין אינו יודע לזהות את המשמעות המטפורית של כל הסמלים והצירופים שלהם.

איני טוען שבעתיד הנראה לעין תיהפך השפה הכתובה לשפה של סמלים מצוירים, אך אני בהחלט מאמין שהשימוש באמוג'י במקום בשפה הכתובה יתפוס חלק נרחב יותר בתקשורת בין אנשים. צורת תקשורת כזאת תהיה בבחינת חזרה אל המקורות הקדמוניים שלנו, ואולי אפילו תשפר את התקשורת בינינו.

لا تكتب في هذه المنطقة

/ המשך בעמוד 4 /

הזדמנות לעתודה יש פעם בחיים.
אל תתפשר עליה.

למידע על פסיכומטרי ביואל גבע ←

לא לכתוב באזור זה
لا تكتب في هذه المنطقة

טקסט 2

רְגשונים אינם שפה!

(מעובד על פי רותם, א' [יולי 2015]. רגשונים אינם שפה! **מתקוונים לאתיקה**. אוחזר מ־ianethics.com)

במאמר זה נדבר בקצרה על הרְגשׁוֹנים (emoticons) — "אמוג'י" ודומיהם — ועל הקשר השגוי שנוהגים לעשות בינם לבין השפה. לרגשונים היסטוריה קדומה בהרבה מלסמלים מצוירים כמו אמוג'י המשמשים כיום בהודעות כתובות ממכשירים חכמים. הרגשונים הם נגזרת, מעין תת־מחלקה של "שפה חזותית", שהיא תקשורת באמצעות תמונות, ציורים, סמלים ואמצעים נוספים, תקשורת שמלווה את החברה האנושית מקדמת דְנה.

מי שרואה ברגשונים ובפרט באמוג'י חידוש או אף תקווה חדשה לאמצעי תקשורת אוניברסלי, כדאי שיציץ בהיסטוריה של התקשורת הבין־אישית בכתב. עוד בראשית ימי האינטרנט השיח הציבורי המציא לעצמו "סלנג רשת" שהתאפיין בקיצורים רבים, ואופנה זו התפשטה לכל עבר. מאמרים נכתבו והרצאות הושמעו על היות סלנג הרשת השפה הבאה של הילדים. לא מעטים אף ניסו להנחיל לילדי העולם את השפה הזאת, אך למגינת לִבם היא נעלמה בתוך זמן קצר ואיננה עוד. הנוער נטש את סלנג הרשת לטובת רגשונים וייצוגים גרפיים. לנוכח ההיסטוריה הקצרה והעלובה של תרבות התקשורת הדיגיטלית המקוצרת, ראוי לקרוא בעין ביקורתית מאמרים העוסקים בשפת האמוג'י, השפה הבין־לאומית החדשה.

במחצית השנייה של המאה ה־20 נוצרו רגשונים מסימני פיסוק ומסימנים אחרים לדוגמה: עצוב)-: סמיילי (-: קורץ ומחייך (-; מופתע 0-: ועוד. בית היוצר של האמוג'י החל את פעילותו בשנות התשעים ביפן, ובשנת 2010 סמלי האמוג'י כבר היו דיירי קבע במכשירים הניידים בכל העולם. בשנת 2013 הוסף הערך "אמוג'י" למילון אוקספורד. כיום סמלי האמוג'י הם הדור החדש של התפיסה של השפה הבין־לאומית, ועל כן נכתבים מאמרים רבים בנושא. בסוף מן הסתם גם הם יישטפו בשינוי הבא. אך בינתיים אנו עדים לניסיונות כתיבה מעניינים בשפת האמוג'י, לדוגמה תרגום הספר האלמותי "מוֹבִּי דִיק" לשפה זו.

/המשך בעמוד 5/

למידע על פסיכומטרי ביואל גבע ←

הזדמנות לעתודה יש פעם בחיים.
אל תתפשר עליה.

GEVA.CO.IL | 1-800-20-40-60

יואל גבע
לא מתפשרים.

המגוון ההולך וגדל של סמלי האמוג'י איננו תחליף לשפה. מי שמשווה רצף אין־סופי של איורים זעירים לכתב החרטומים המצרי הקדום למשל, אינו יודע מה הוא סח. התמונות בכתב המצרי הקדום מייצגות הברות קוליות ומעידות על דקדוק מורכב כמו בכתב של שפה מפותחת. סמלי האמוג'י הם אוסף אקראי של ציורים מלאכותיים מוכנים מראש, שמבטאים רגשות חד־ממדיים. הם אינם מאפשרים תקשורת סבירה משום שהצירוף שלהם נתון למרחב גדול מדי של פרשנויות. מכאן שכל ההכרזות על "שפה חדשה של הילדים" הן חסרות משמעות מעשית שכן הן מדברות על מהות שאינה קיימת. הן זוכות להִנהוני הסכמה בשיח הציבורי, המאופיין במחשבה השטחית, שאם מדובר במשהו חדשני שנעשה בו שימוש במכשירי התקשורת החכמים ודאי הוא טוב ונכון.

הרעיון שילדים צריכים שפה כזאת הוא משאלת לב שאינה מנומקת ואינה מושתתת על היגיון חינוכי כזה או אחר. הטיעון כי שפה זו היא אמצעי לשיפור יכולות ההבנה, ההפשטה והביטוי של הילד, בהשוואה ליכולתו לעשות זאת כיום בשפה המדוברת והכתובה, ודאי אינו טיעון משכנע.

כדאי לחזור למציאות ויפה שעה אחת קודם. אני מציע לשוב ולהתמקד בהוראה ובלימוד של שפה עשירה ומגוונת שאנו דוברים וכותבים זה דורות, כדי שיהיה אפשר להתבטא באופן עמוק ומדויק יותר. אפשר בהחלט לגוון, לעטר ולהמחיש גם באמוג'י כזה או אחר, אך עדיף שלא לחשוב שמדובר בשפה, וודאי שלא לראות באמוג'י אמצעי שיש ללמדו או אמצעי העשרה חיוני ובעל משמעות המחליף את השפה הכתובה.

/המשך בעמוד 6/

لا تكتب في هذه المنطقة
لא לכתוב באזור זה

הזדמנות לעתודה יש פעם בחיים.
אל תתפשר עליה.

למידע על פסיכומטרי
ביואל גבע ←

GEVA.CO.IL | 1-800-20-40-60

יואל גבע
לא מתפשרים.

פרק ראשון — הבנה והבעה (50 נקודות)

בפרק זה ענה על כל השאלות 1-6.

1. **א.** מהי עמדתו של כל אחד מן הכותבים כלפי השימוש באמוג'י במקום בשפה הכתובה? (5 נקודות)

כותב טקסט 1 תומך בשימוש באמוג'י במקום בשפה הכתובה. הוא רואה בה שפה לכל דבר, וצופה שהשימוש בה יתרחב בעתיד בתקשורת בין בני אדם.

כותב טקסט 2 מתנגד לשימוש באמוג'י במקום בשפה הכתובה. בעיניו, מדובר בתופעה שתחלוף מן העולם.

ב. הבא נימוק אחד של כל אחד מן הכותבים, המבסס את עמדתו. (5 נקודות)

הנימוקים של כותב טקסט 1 (על הנבחן להביא אחד): האמוג'י חוסך זמן \ האמוג'י מגשר בין אנשים שאינם דוברים את אותה השפה \ האמוג'י עדיף לפעמים על מילים - הוא מביע משמעות בצורה מדויקת יותר.

הנימוקים של כותב טקסט 2 (על הנבחן להביא אחד): האמוג'י שטחי \ האמוג'י נתון למרחב גדול של פרשנות \ האמוג'י אינו מאפשר תקשורת סבירה בין בני אדם.

2. על פי טקסט 1, ציין שתי בעיות שעלולות להתעורר בתרגום של טקסט כתוב לסמלי אמוג'י. (5 נקודות)

שתי בעיות שעלולות להתעורר בתרגום של טקסט כתוב לסמלי אמוג'י:

1. קיימים מושגים בשפה שאינם מיוצגים בשפת האמוג'י.
2. אדם עלול לפרש באופן שונה ומוטעה טקסט שכתוב באמוג'י.

/המשך בעמוד 7/

لا تكتب في هذه المنطقة

לא לכתוב באזור זה

הזדמנות לעתודה יש פעם בחיים.
אל תתפשר עליה.

למידע על פסיכומטרי ביואל גבע ←

GEVA.CO.IL | 1-800-20-40-60
יואל גבע
לא מתפשרים.

לא לכתוב באזור זה / لا تكتب في هذه المنطقة

3. **א.** לפניך חמש שאלות. הקף את מספרי השאלות שיש עליהן תשובה בטקסטים.

(4 נקודות)

(1) מה גרם להתפשטות האמוג'י בעולם?

(2) מדוע ילדים מעדיפים להשתמש בשפת האמוג'י יותר ממבוגרים?

(3) האם שפת האמוג'י תיכנס בעתיד לתכנית הלימודים?

(4) איזו צורת תקשורת הייתה נפוצה באינטרנט לפני האמוג'י?

(5) כיצד קובעים את הסמלים שייכנסו ללוח האמוג'י?

ב. מתוך שני הטקסטים, כתוב את התשובות על השאלות שהקפת. (4 נקודות)

1 מתוך טקסט 1 : האמוג'י חוסך זמן והופך לשפה כלל עולמית, משום שהוא יכול לגשר בין אנשים שאינם דוברים את אותה השפה.

4 מתוך טקסט 2 : צורת התקשורת שהיתה נפוצה באינטרנט לפניי האמוג'י הייתה "סלנג רשת", שהתאפיין בקיצורים רבים. \ במחצית השנייה של המאה ה-20 נוצרו רגשונים מסימני פיסוק ומסימנים אחרים.

4. **א.** מהי המלצתו של כותב טקסט 2 לגבי חינוך הילדים בעידן השימוש באמוג'י?

(4 נקודות)

כותב טקסט 2 ממליץ שחינוך הילדים בעידן השימוש באמוג'י יהיה מושתת על לימוד של שפה עשירה ומגוונת, בה אנו כותבים ודוברים זה דורות, כדי שאפשר יהיה להתבטא באופן עמוק ומדויק. אפשר לגוון, לעטר ולהמחיש באמצעות האמוג'י, אך הוא לא יכול להוות תחליף לשפה.

(שים לב: המשך השאלה בעמוד הבא)

/המשך בעמוד 8/

למידע על פסיכומטרי ביואל גבע ←
הזדמנות לעתודה יש פעם בחיים.
אל תתפשר עליה.

GEVA.CO.IL | 1-800-20-40-60
יואל גבע
לא מתפשרים.

ב. קרא את הקטע שלפניך וענה על השאלה שאחריו.

במחקר חדש התגלה שבגלל ההבדלים בין מערכות ההפעלה של טלפונים חכמים סמלי האמוג'י אינם זהים בכל המכשירים ועקב זאת אין להם משמעות אחת מוסכמת. לדוגמה החיוך הקודן (grin) נראה בסוג מסוים של טלפונים שלילי ומלחיץ יותר מבטלפונים מסוג אחר. במילים אחרות, עד שלא ייווצר קוד אחיד לכל מערכות ההפעלה של המכשירים המגוונים, ייתכן שתיאלצו לסבול קצרים בתקשורת או לתקשר בדרך אחרת, למשל באמצעות אותיות ומילים.

(מעובד על פי אופיר ארצי [12 באפריל 2016]. **זהירות: האמוג'י שלכם לא תמיד נראים כמו שאתם חושבים**, אוחזר מ־http://www.tgspot.co.il)

לדעתך, מה היה חושב כותב טקסט 2 על הקטע שלעיל? נמק. (5 נקודות)

כותב טקסט 2, לדעתי, היה תומך בקטע שלעיל, כיוון שהוא מחזק את דעתו. קטע זה מדגיש שהאמוג'י נתון למרחב גדול של פרשנות, אינו חד משמעי ועלול לגרום לקצרים בתקשורת.

5. לשם מה כותב טקסט 2 מזכיר במאמרו את "סלנג הרשת"? (שורות 7-16)

הקף את התשובה הנכונה ביותר. (4 נקודות)

— לתאר את הניסיון להנחיל לילדי העולם את שפת הקיצורים.

(—) להראות שתופעות חולפות זוכות לעתים לתשומת לב מוגזמת.

— לציין שמדובר בציון דרך משמעותי בהתפתחות השפה.

— להוכיח שבכל העולם ילדים מבינים סלנג באותו אופן.

/המשך בעמוד 9/

לא לכתוב באזור זה
لا تكتب في هذه المنطقة
הזדמנות לעתודה יש פעם בחיים.
אל תתפשר עליה.
למידע על פסיכומטרי ביואל גבע ←

6. **מטלת סיכום** (14 נקודות)

על פי שני הטקסטים שקראת, כתוב סיכום (בהיקף של כ־15 שורות) על תפיסת האמוג'י כשפה חדשה.

בסיכומך תאר את התופעה, וציין את ההיבטים החיוביים והשליליים של שימוש נרחב באמוג'י במקום במילים.

(תוכל לכתוב טיוטה לסיכומך בעמוד 10)

لا تكتب في هذه المنطقة
لא לכתוב באזור זה

/המשך בעמוד 10/

למידע על **פסיכומטרי** ביואל גבע ←

הזדמנות לעתודה יש פעם בחיים.
אל תתפשר עליה.

 הבנה, הבעה ולשון א', חורף תשע"ז, מס' 011107, 210

טיוטה

לא לכתוב באזור זה. لا تكتب في هذه المنطقة

הזדמנות לעתודה יש פעם בחיים.
אל תתפשר עליה.

למידע על פסיכומטרי ביואל גבע ←

GEVA.CO.IL | 1-800-20-40-60

יואל גבע
לא מתפשרים.

פרק שני — אוצר המילים והמשמעים; שם המספר ומילות היחס

(26 נקודות)

בפרק זה ענה על כל השאלות 7-10.

אוצר המילים והמשמעים (21 נקודות)

7. לפניך כמה מן ההגדרות של הערך **כלי** ממילון אבן־שושן (2003).
קרא את ההגדרות וענה על השאלה שאחריהן.

כְּלִי ז' [אכדית: kalûtu; אולי מן כלה או מן א. כלא – שכולא ועוצר בו; קרוב אל כול, הכיל] 1. חֵפֶץ או מַכְשִׁיר שֶׁנּוֹעַד לְשִׁמּוּשׁ מְסֻיָּם: "כִּי־יִתֵּן אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ כֶּסֶף אוֹ־כֵלִים לִשְׁמֹר" (שמות כב ו). "כְּלֵי־כֶסֶף וּכְלֵי זָהָב" (שמות ג כב). "אִסְפוּ יַיִן וְקַיִץ וְשֶׁמֶן וְשִׂימוּ בִּכְלֵיכֶם" (ירמיה מ י). "וַתַּחְגְּרוּ אִישׁ אֶת־כְּלֵי מִלְחַמְתּוֹ" (דברים א מא). "לְנַגָּר שֶׁהָיוּ לוֹ כְּלֵי־נַגָּרוּת" (ירושלמי ראש השנה נז ב). הַכַּד, הַבַּקְבּוּק, הַסַּל וְכוּ' – כְּלֵי קִבּוּל לְנוֹזְלִים אוֹ לַחֲמָרִים שׁוֹנִים. 2ב. אֵיבָר, חֵלֶק בְּגוּף הַחַי הַמְמַלֵּא תַּפְקִיד מְסֻיָּם: כְּלֵי הַדִּבּוּר – הַגָּרוֹן, הַלָּשׁוֹן, הַחֵךְ; כְּלֵי הַדָּם – הַלֵּב, הַוְרִידִים, הָעוֹרְקִים. 3. בֶּגֶד, מַלְבּוּשׁ: "לֹא־יִהְיֶה כְלִי־גֶבֶר עַל־אִשָּׁה וְלֹא־יִלְבַּשׁ גֶּבֶר שִׂמְלַת אִשָּׁה" (דברים כב ה). "אַל תְּקַבְּרוּנִי לֹא בִּכְלִים לְבָנִים וְלֹא בִּכְלִים שְׁחוֹרִים" (שבת קיד.). "עַד שֶׁבָּא רַבָּן גַּמְלִיאֵל וְנָהַג קַלּוּת־רֹאשׁ בְּעַצְמוֹ וְיָצָא בִּכְלֵי־פִשְׁתָּן" (מועד קטן כז:). "נִכְנַס אָדָם מְלֻבָּשׁ כְּלֵי־דֶרֶךְ" (עגנון, כלה קבג). 4ח. [בהשאלה] אֲמָצָעִי, דֶּרֶךְ מַחְשָׁבָה: כֵּלִים בַּלְשָׁנִיִּים. 5ח. [בריבוי] כְּלֵי אֹכֶל: לִשְׁטֹף כֵּלִים.
– [כְּלִי־, כִּלְיִי, כֶּלְיָךְ, כִּלְיוֹ, כֶּלְיָהּ, כֶּלְיָכֶם, כֶּלְיָכֶן; כֵּלִים, כְּלֵי־, כְּלֵיהֶם]

לפניך ארבעה משפטים, ובהם המילה **כלי** מודגשת. ציין ליד כל משפט את המספר של ההגדרה מן המילון המתאימה ביותר למשמעות המילה במשפט. (4 נקודות)

— תרומתו של הידוען האמריקני למפלגה הדמוקרטית שימשה **כלי** לקידום מטרותיו. 4

— **כלי** הנשימה הם האף, הפה והריאות. 2

— העיפרון, המחק והמחדד הם **כלי** כתיבה. 1

— לימודי מדעי הרוח מקנים ללומד **כלים** לפיתוח חשיבה מחוץ לקופסה. 4

אין לכתוב באזור זה. لا تكتب في هذه المنطقة

הזדמנות לעתודה יש פעם בחיים.
אל תתפשר עליה.

למידע על פסיכומטרי
ביואל גבע ←

GEVA.CO.IL | 1-800-20-40-60

יואל גבע
לא מתפשרים.

8. **א.** בטקסט **1** כתוב: "לנוכח **המגמה** ההולכת וגוברת של השימוש באמוג'י במקום במילים" (שורה 32).

מהי משמעות המילה "מגמה"? הקף את התשובה הנכונה. (2 נקודות)

(—) כיוון

— אפשרות

— עובדה

— מטרה

ב. בטקסט **2** כתוב: "תקשורת שמלווה את החברה האנושית **מקדמת דְנה**" (שורות 5-6).

מהי משמעות הצירוף "מקדמת דנה"? הקף את התשובה הנכונה. (2 נקודות)

— לעִתים רחוקות

— בזמן האחרון

— מדי פעם בפעם

(—) מלפני זמן רב

ג. בטקסט **2** כתוב: "סמלי האמוג'י הם אוסף **אקראי** של ציורים מלאכותיים מוכנים מראש" (שורות 28-29).

מהי משמעות המילה "אקראי"? הקף את התשובה הנכונה. (2 נקודות)

— דמיוני

(—) מקרי

— משמעותי

— תועלתני

/המשך בעמוד 13/

לא לכתוב באזור זה. لا تكتب في هذه المنطقة

הזדמנות לעתודה יש פעם בחיים.
אל תתפשר עליה.

למידע על פסיכומטרי
ביואל גבע ←

GEVA.CO.IL | 1-800-20-40-60
יואל גבע
לא מתפשרים.

لا تكتب في هذه المنطقة

9. **א.** לפניך מילים מן הטקסטים. ליד כל מילה, כתוב מילה אחרת בעלת **משמעות קרובה** (מילה נרדפת) שיכולה להמיר אותה בלי לשנות את משמעות המשפט בטקסט.

(4 נקודות)

— בקיא (טקסט **1**, שורה 13) ידען \ מכיר לעומק

— מוגבלת (טקסט **1**, שורה 30) חלקית \ לא שלמה

— יישטפו (טקסט **2**, שורה 23) ישכחו \ יעלמו \ יבלעו

— לעטר (טקסט **2**, שורה 41) לקשט

ב. לפניך מילים מן הטקסטים. ליד כל מילה כתוב מילה אחרת ה**מנוגדת** לה במשמעותה על פי הטקסט. (4 נקודות)

— נפוץ (טקסט **1**, שורה 16) נדיר

— שוני (טקסט 1, שורה 22) דמיון

— נטש (טקסט **2**, שורה 13) אימץ

— שטחית (טקסט **2**, שורה 33) עמוקה

ג. בטקסט **2** כתוב: "ודאי שלא לראות באמוג'י... אמצעי העשרה **חיוני** ובעל משמעות" (שורות 42-43).

מבין המילים שלפניך הקף את המילים שיכולות להמיר את המילה "חיוני" ולשמור על משמעות המשפט. (3 נקודות)

הכרחי, מלא מרץ, דעתני, מקורי, עיקרי, חשוב, עצמאי, נחוץ

/המשך בעמוד 14/

לא לכתוב באזור זה
הזדמנות לעתודה יש פעם בחיים.
אל תתפשר עליה.
למידע על פסיכומטרי ביואל גבע ←

GEVA.CO.IL | 1-800-20-40-60
יואל גבע
לא מתפשרים.

לא לכתוב באיזור זה
لا تكتب في هذه المنطقة

שם המספר ומילות היחס (5 נקודות)

10. א. הקף את הצורה הנכונה של שם המספר. (נקודה אחת)

— בלוח האמוג'י הסטנדרטי יש **שמונָה מאות עשרים וחמש** סמלים.

— בלוח האמוג'י הסטנדרטי יש **שמונָה מאות עשרים וחמישה** סמלים.

— בלוח האמוג'י הסטנדרטי יש **שמונָה מאות עשרים וחמישה** סמלים.

— בלוח האמוג'י הסטנדרטי יש **שמונָה מאות עשרים וחמש** סמלים.

ב. לפניך משפטים ובהם מספרים מודגשים. כתוב במילים את המספרים המודגשים (אין צורך לנקד). (2 נקודות)

— את טקסט **2** שתיים כתב ד"ר אברום רותם.

— במאה ה־**21** עשרים ואחת התפשט השימוש באמוג'י מיפן לשאר העולם.

ג. בקטע שלפניך הקף את הצורה הנכונה של מילות היחס. (2 נקודות)

המורה פנתה אל תלמידיה ואמרה: "ראיתי **אתכם** / **אותכם** מחפשים אמוג'י בטלפון הנייד במהלך השיעור, לכן אני מבקשת **ממכם** / **מכם** להכניס את הטלפונים לתיקים".

/המשך בעמוד 15/

הזדמנות לעתודה יש פעם בחיים.
אל תתפשר עליה.
למידע על פסיכומטרי ביואל גבע ←

פרק שלישי — תחביר ומערכת הצורות (24 נקודות)

בפרק זה שמונה שאלות: ארבע מתחום התחביר (11-14) וארבע מתחום מערכת הצורות (15-18).
ענה על ארבע שאלות בלבד. תוכל לבחור אותן מתחום התחביר או מתחום מערכת הצורות או משני התחומים, כרצונך (לכל שאלה — 6 נקודות).

תחביר

11. לפניך ארבעה משפטים. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

I. **האמוג'י משמש להבעת משמעויות של דברים באמצעים גרפיים.**

II. **בשנים האחרונות אנו עדים לעלייה בשימוש בשירותי הודעות טקסט מיידיות כמו "וואטסאפ".**

III. **עם התפשטות ההודעות המיידיות גבר גם השימוש באמוג'י במקום במילים.**

IV. **השימוש באמוג'י חוסך זמן, ולעתים הוא מגשר בין אנשים דוברי שפות שונות.**

א. ציין את המספר של המשפט היוצא דופן מבחינת הסוג התחבירי. IV

ב. ציין את הסוג התחבירי של המשפט היוצא דופן. איחוי (מחובר)

ג. ציין את הסוג התחבירי המשותף לשלושת המשפטים האחרים. פשוט

ד. ציין את התפקיד התחבירי של המילים המסומנות בקו במשפטים.

- **אמצעים גרפיים** משלים פועל
- **השימוש** נושא
- **אמוג'י** משלים שם (לוואי)
- **זמן** משלים פועל

/המשך בעמוד 16/

لا تكتب في هذه المنطقة

הזדמנות לעתודה יש פעם בחיים.
אל תתפשר עליה.

למידע על פסיכומטרי
ביואל גבע ←

GEVA.CO.IL | 1-800-20-40-60
יואל גבע
לא מתפשרים.

12. לפניך שלושה משפטים מורכבים. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

I. **כשניסיתי לתרגם את המושג הנפוץ ביותר בהגות הסינית נתקלתי בבעיה.**
(פסוקית משלימת פועל)

II. **לבסוף בחרתי טקסט שמרבית הדימויים בו לקוחים מעולם הטבע.**
(פסוקית לוואי)

III. **אני מאמין בהחלט שהשימוש באמוג'י יתרחב בשנים הקרובות.**
(פסוקית משלימת פועל)

א. תחם את הפסוקית בכל אחד מן המשפטים.

ב. **(1)** איזה משפט יוצא דופן מבחינת סוג הפסוקית? II

(2) מהו סוג הפסוקית בשני המשפטים האחרים? פסוקית משלימת פועל

ג. בכל אחד מן המשפטים, כתוב משלים פועל מן החלק העיקרי ומשלים שם מן הפסוקית.

משפט I

משלים פועל מן החלק העיקרי: בבעיה

משלים שם מן הפסוקית: הנפוץ \ ביותר \ בהגות הסינית

משפט II

משלים פועל מן החלק העיקרי: לבסוף\ טקסט

משלים שם מן הפסוקית: בו \ טבע \ מרבית

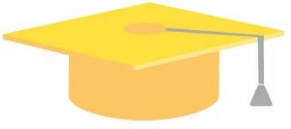
משפט III

משלים פועל מן החלק העיקרי: בהחלט

משלים שם מן הפסוקית: באמוג'י \ קרובות

/המשך בעמוד 17/

لا تكتب في هذه المنطقة
לא לכתוב באזור זה

הזדמנות לעתודה יש פעם בחיים.
אל תתפשר עליה.
למידע על פסיכומטרי ביואל גבע ←

GEVA.CO.IL | 1-800-20-40-60

יואל גבע
לא מתפשרים.

13. לפניך שני משפטים. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

פסוקית משלימת שם

I. **לפעמים ההבנה של שפת האמוג'י טובה יותר מהבנת המילים שהיא[1] מחליפה.**

איבר ב' איבר א'

II. **האמוג'י הוא[2] אוסף אקראי של ציורים שהוא[3] מביע מגוון גדול של רגשות.**

א. ציין את הסוג התחבירי של כל אחד מן המשפטים.

משפט I מורכב משפט II איחוי (מחובר)

אם המשפט מורכב — תחם את הפסוקית, וציין את תפקידה התחבירי (משלימת שם או משלימת פועל).

אם המשפט הוא משפט איחוי (מחובר) — תחם את איבריו.

ב. **(1)** איזו מן המילים המסומנות בקו יוצאת דופן בתפקידה התחבירי? כתוב את מספרה. (2)

(2) מהו התפקיד התחבירי של המילים האחרות המסומנות בקו? נושא

ג. המר את משפט II במשפט מסוג תחבירי אחר אך שמור על משמעותו.

האמוג'י הוא אוסף אקראי של ציורים המביע מגוון גדול של רגשות.

(משפט מורכב)

/המשך בעמוד 18

لا تكتب في هذه المنطقة

הזדמנות לעתודה יש פעם בחיים.
אל תתפשר עליה.

למידע על פסיכומטרי
ביואל גבע ←

יואל גבע
לא מתפשרים.
GEVA.CO.IL | 1-800-20-40-60

14. לפניך חמישה משפטים. קרא את המשפטים, וענה על הסעיפים שאחריהם.

I. **אף כי שפת האמוג'י מוגבלת, היא שפה ברורה מאוד.**

ויתור

II. **אנשים מכל קצות העולם משתמשים באמוג'י כדי לגשר על פערי שפה.**

תכלית

III. **אם נשתמש באמוג'י שימוש נבון, נוכל לשמור על שפה כתובה עשירה.**

תנאי

IV. **השימוש הרב באמוג'י גורם לדילול השפה הכתובה.**

סיבה ותוצאה

V. **השפה הכתובה לא תיעלם גם אם רוב התקשורת הבין־אישית תתנהל באמצעות אמוג'י.**

ויתור

א. כתוב מתחת לכל משפט מהו הקֶשֶר הלוגי של המשפט.

ב. מכל משפט, העתק את המילה (או הצירוף) המבטאת את הקשר הלוגי, וכתוב מילה אחרת המבטאת את אותו קשר לוגי.

— המילה במשפט I : אף כי

מילה אחרת המבטאת את אותו קשר לוגי: אע"פ ש...

— המילה במשפט II : כדי

מילה אחרת המבטאת את אותו קשר לוגי: בשביל \ למען

— המילה במשפט III : אם

מילה אחרת המבטאת את אותו קשר לוגי: במקרה ש...

— המילה במשפט IV : גורם

מילה אחרת המבטאת את אותו קשר לוגי: מוביל \ מביא

— המילה במשפט V : גם אם

מילה אחרת המבטאת את אותו קשר לוגי: אע"פ ש... \ אף כי

/המשך בעמוד 19/

لا تكتب في هذه المنطقة

הזדמנות לעתודה יש פעם בחיים.
אל תתפשר עליה.
למידע על פסיכומטרי ביואל גבע ←

GEVA.CO.IL | 1-800-20-40-60

יואל גבע
לא מתפשרים.

מערכת הצורות

15. לפניך טבלה.

בעמודה הימנית בטבלה יש פעלים מודגשים.

השלם (במקומות הלבנים בלבד) את המידע הנדרש בנוגע לכל פועל.

(אין צורך לכתוב משפטים)

הפועל	השורש	הבניין	שם הפועל (מאותו השורש ומאותו הבניין)	שם פעולה (מאותו השורש ומאותו הבניין)
בניסיון לתרגם טקסט לשפת האמוג'י נִתְקַלְתִּי במגבלות רבות.	תק"ל	נפעל	להיתקל	היתקלות
שפת האמוג'י מַצִּיגָה דימויים הלקוחים מעולם הטבע והחי.	יצ"ג	הפעיל	להציג	הצגה
בשנת הלימודים הבאה יחל פרויקט חדש ובו כל תלמיד יְצַר סמלי אמוג'י חדשים.	יצ"ר	קל		יצירה
אנשים מכל העולם מִשְׁתַּמְּשִׁים יום־יום באמוג'י.	שמ"ש	התפעל	להשתמש	
כיום נִתָּנת האפשרות להביע משמעות דרך סמלים.	נת"נ	נפעל		
נְאַרְגֵּן את הודעות הטקסט לפי נושאים.	ארג"נ	פיעל	לארגן	ארגון

/המשך בעמוד 20/

لا تكتب في هذه المنطقة

הזדמנות לעתודה יש פעם בחיים.
אל תתפשר עליה.

למידע על פסיכומטרי
ביואל גבע ←

GEVA.CO.IL | 1-800-20-40-60
יואל גבע
לא מתפשרים.

16. א. לפניך משפטים, ובהם פעלים סבילים מודגשים.

— דימויים רבים בשפת האמוג'י לְקוּחִים מעולם הטבע והחי.

— לוח האמוג'י מֻכָּר היטב לכל מי שמתכתב דרך "וואטסאפ".

— הספר "מוֹבִּי דִיק" תֻּרְגַּם לשפת האמוג'י.

— מאמרים רבים נִכְתְּבוּ על השימוש ב"סלנג הרשת".

בטבלה שלפניך כתוב את השורש, הבניין והזמן של כל אחד מן הפעלים הסבילים, וכתוב כל פועל בצורתו הפעילה. **שמור** על הזמן ועל הגוף של הפועל.

הפועל הסביל	השורש	הבניין	הזמן	הצורה הפעילה
לְקוּחִים	לק"ח	קל	הווה	לוקחים
מֻכָּר	נכ"ר	הופעל	הווה	מכיר
תֻּרְגַּם	תרג"מ	פועל	עבר	תִּרגם
נִכְתְּבוּ	כת"ב	נפעל	עבר	כתבו

ב. לפניך שני משפטים, ובהם פעלים מודגשים.

I. בראשית ימי האינטרנט תִּקְשְׁרוּ בני הנוער זה עם זה ב"סלנג רשת".

II. אל תִּקְשְׁרוּ את החבילה חזק מדי.

בטבלה שלפניך נתח את שני הפעלים.

הפועל	השורש	הבניין	הגוף	הזמן
I. תִּקְשְׁרוּ	תקש"ר	פיעל	נסתרים	עבר
II. תִּקְשְׁרוּ	קש"ר	קל	נוכחים	עתיד

/המשך בעמוד 21/

לא לכתוב באזור זה. لا تكتب في هذه المنطقة
הזדמנות לעתודה יש פעם בחיים.
אל תתפשר עליה.
למידע על פסיכומטרי ביואל גבע ←

لا تكتب في هذه المنطقة

17. לפניך משפטים, ובהם שמות פעולה מודגשים.

— לאחרונה נפוצה הַתְפִּיסָה שסמלי האמוג'י הם תחליף לשפה הכתובה.

— למנוע הַחְפּוּשׂ "בינג" יש כיום תמיכה באמוג'י.

— בראשית הַתְפַּתְּחוּת הכתב השתמשו בציורים כדי לתאר קווי נוף, בעלי חיים ועוד.

— חברת "אפל" (Apple) הגישה בַּקָּשָׁה להוסיף ללוח האמוג'י חמישה סמלים חדשים של בעלי מקצוע.

— אִתְחוּל מכשיר הטלפון מרענן את פעולתו.

— הַצָּמְדוּת לרעיונות הכתובים בטקסט היא מבורכת.

— הַקָּפָה של כדור הארץ סביב השמש נמשכת שנה אחת.

א. לפניך טבלה. מיין בה את שמות הפעולה המודגשים לקבוצות לפי בניינים.

כתוב את הבניין של כל קבוצה בראש העמודה המתאימה.

קל	פיעל	התפעל	נפעל	הפעיל
תפיסה	חיפוש בקשה אתחול	התפתחות	הצמדות	הקפה

ב. לפניך חמישה זוגות של שמות פעולה. הקף את הזוג שבו שמות הפעולה אינם מאותו הבניין.

כַּפָּרָה — מִסְגּוֹר

הֲמָנְעוּת — הִצְטַבְּרוּת

נְסִיעָה — דְּאָגָה

הִתְמַסְּרוּת — הִזְדַּמְּנוּת

הַצָּעָה — הֶשֵּׂג

(שים לב: המשך השאלה בעמוד הבא)

הזדמנות לעתודה יש פעם בחיים.
אל תתפשר עליה.

למידע על פסיכומטרי
ביואל גבע ←

GEVA.CO.IL | 1-800-20-40-60
יואל גבע
לא מתפשרים.

ג. (1) לפניך משפט, ובו מילים מודגשות.

שימוש זה באמוג'י חוֹסֶךְ זמן, ולעתים מְגַשֵּׁר בין אנשים שאינם דוברים את אותה השפה.

לאיזה חלק דיבור שייכות המילים המודגשות? פועל

(2) לפניך צירופים, ובהם מילים מודגשות.

מָשָׁג נפוץ, שפה כְּתוּבָה, סמלים שעוֹמְדִים בזכות עצמם,

תקשורת דיגיטלית מְקֻצֶּרֶת

מבין המילים המודגשות, הקף את המילה ששייכת לאותו חלק דיבור שציינת בסעיף הקודם.

18. א. לפניך רשימת שמות. בטבלה שלפניך, מיין את השמות לשתי קבוצות, לפי דרך התצורה שלהם (שורש ומשקל, בסיס וצורן סופי, הלחם בסיסים, נוטריקון), וציין בראש כל עמודה את דרך התצורה של הקבוצה.

תִּקְשֹׁרֶת, מַהוּת, מַגְבָּלָה, מִיָּדִי,
תַּחְלִיף, מַסָּע, פַּרְשָׁנוּת, רִגְשׁוֹן

שורש ומשקל	בסיס וצורן סופי
תקשורת מגבלה תחליף מסע	מהות מידי פרשנות רגשון

במה שונה המילה הִיסְטוֹרְיָה מן המילים שבראש השאלה?

שאילה מלעז

(שים לב: המשך השאלה בעמוד הבא)

לא לכתוב באזור זה
لا تكتب في هذه المنطقة
הזדמנות לעתודה יש פעם בחיים.
אל תתפשר עליה.
למידע על פסיכומטרי ביואל גבע ←

GEVA.CO.IL | 1-800-20-40-60

יואל גבע
לא מתפשרים.

ב. לפניך חמישה צירופים.

(1) הקף את הצירופים ששתי המילים בהם נוצרו באותה דרך תצורה.

כְּתָב קָדוֹם

מַחְשָׁבָה שִׁטְחִית

שַׁחְקָן כַּדּוּרְסַל

עִתּוֹן יוֹמִי

מִדְרְחוֹב עִירוֹנִי

(2) העתק את הצירופים שהקפת (כל צירוף בשורה חדשה) וציין מהי דרך התצורה המשותפת לשתי המילים בכל אחד מן הצירופים.

כתב קדום - שורש ומשקל

עיתון יומי - בסיס וצורן סופי

/בהמשך דפי טיוטה/

בהצלחה!
זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

لا تكتب في هذه المنطقة

הזדמנות לעתודה יש פעם בחיים.
אל תתפשר עליה.

למידע על פסיכומטרי
ביואל גבע ←